

хівців. У результаті включення сучасних бібліотечних установ в нові комунікаційні умови виникає об'єктивна потреба у створенні такої системи підвищення кваліфікації працівників бібліотек, яка могла б адекватно змінювати і розвивати їхнє освітнє середовище. Традиційно підвищення фахового рівня бібліотечних працівників здійснюється за допомогою таких форм, як семінари, практикуми, конференції тощо. У сучасних умовах здійснення комунікаційних зв'язків бібліотечних установ з іншими учасниками соціокультурного середовища регіону закладається система фахового бібліотечного розвитку, яка буде сприяти підготовці ініціативних спеціалістів, готових до змін і спроможних адаптуватися до мінливої ситуації, зацікавлених у навчанні та орієнтованих не тільки на зміцнення фахових контактів, а й на міжпрофесійну взаємодію з іншими учасниками соціокомунікаційного середовища.

Підсумовуючи, можна констатувати, що взаємодія учасників соціокультурного середовища регіону увірвала такі елементи, як єдність території, зовнішнього середовища та цільової аудиторії; рівнів, форм та напрямів взаємодії. Магістральною ланкою формування інформаційного середовища регіону є інформаційно-комунікаційна взаємодія бібліотечних установ усіх систем і відомств. Її комунікативний потенціал полягає в активній корпоративній діяльності бібліотек, яка відкриває нові обрії їхнього розвитку та можливості якіснішого й оперативнішого обслуговування користувачів на основі використання новітніх інформаційних і мережевих технологій.

Подальші дослідження спрямовуватимуться на детальніше та поглибленіше вивчення рівнів інформаційно-комунікаційної взаємодії в регіональних бібліотечних системах.

Список використаної літератури

1. Вилегжаніна Т. Кооперація бібліотек : проблеми і переваги / Т. Вилегжаніна // Бібл. планета. — 2006. — № 1. — С. 4—6.

2. Вилегжаніна Т. До питання створення центру корпоративної каталогізації: підходи і перспективи / Т. Вилегжаніна, Є. Одинець // Бібл. планета. — 2005. — № 1. — С. 15—18.
3. Гриханов Ю. А. Метаморфизм библиотеки и структурная реорганизация библиотечных фондов [Электронный ресурс] / Ю. А. Гриханов. — Режим доступа : // <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2001/tom/sec8/Doc5.HTML>. — Загл. с экрана.
4. Ільганаєва В. О. Корпоративний рух в Україні : стан та перспективи розвитку / В. Ільганаєва // Бібл. форум України. — 2006. — № 2. — С. 13—15.
5. Маркова А. А. Современные библиотечные задачи, решаемые на базе корпоративных технологий [Электронный ресурс] : [стендовый докл.] // Электронные ресурсы региона: проблемы создания и взаимопользования : регион. науч.-практ. конф. (Новосибирск, 25—28 окт. 2004 г.) / ГПНТБ СО РАН. — Новосибирск, 2004. — URL: <http://www.prometeus.nsc.ru/archives/docs/elres/markova.ssi>. — Загл. с экрана.
6. Положення про Державний реєстр національного культурного надбання : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 12 серп. 1992 р. № 466 // Законодавство — бібліотекам України / Нац. парлам. б-ка України. — К., 2000. — Вип. 1. Загальні засади діяльності бібліотек. — С. 143—144.
7. Свобода А. А. Взаємодія бібліотек як фактор прогресу бібліотечної галузі : історія, сучасний стан, проблеми / А. А. Свобода // Бібліотека. Наука. Культура. Інформація : наук. пр. НБУВ. — 1998. — Вип. 1. — С. 229—234.
8. Сорока М. Інформаційні продукти бібліотек: проблеми кооперативного формування та суспільного використання / М. Сорока // Бібл. вісн. — 2002. — № 1. — С. 27—30.
9. Турбаніст Т. Основні аспекти управління проектами в бібліотечній діяльності / Турбаніст Т. // Світ дитячих бібліотек. — 2006. — № 4 — С. 8—11.
10. Шилюк О. Використання нових технологій в спільній діяльності бібліотек : кооперативний каталог / О. Шилюк // Бібл. форум України. — 2003. — № 1. — С. 14—16.
11. Ярошенко Т. Управління колекціями електронних журналів : нова роль бібліотек у створенні інформаційного освітньо-наукового простору України / Т. Ярошенко // Бібл. планета. — 2005. — № 4. — С. 14—18.

УДК 025.22(73)

Поняття "комплектування" в американській бібліотечній термінології

Надія Стрішенець,
кандидат історичних наук,
керівник Центру формування
бібліотечно-інформаційних
ресурсів НБУВ

Сучасний бібліотекар, який цікавиться фаховою англomовною літературою, не може не помітити появи в ній значної кількості нових термінів, не зауважити відмінності між нинішньою термінологією і тією, що вивчалася на бібліотечних факультетах ще кілька десятиліть тому. Маю на увазі, зокрема, терміни, пов'язані з комплектуванням, що з'явилися разом із впровадженням нових технологій. Серед них і нові терміни на позначення видів видань, що підлягають комплектуванню: електронна книга, електронний журнал, компакт-диск тощо. І цілком нові поняття: електронні бази даних (повнотекстові, реферативні, бібліографічні), онлайнвий доступ, який відображає нову тенденцію ліцензованого доступу до електронних ресурсів замість во-

лодіння друкованими матеріалами. Все частіше вживається не звичний термін *acquisitions* — "комплектування", "придбання", а *collection development* — дослівно "розвиток фонду" чи *collection management* — "управління фондом".

Розглянемо докладніше термін *acquisition(s)*, його місце в термінологічній підсистемі "комплектування" та зв'язок з відповідним поняттям. А оскільки поняття "комплектування" нас цікавить як фрагмент знання, а не як, приміром, мовне явище, то систематизуємо певні відомості про нього за сучасними американськими бібліотекознавчими публікаціями.

У другому виданні "Енциклопедії з бібліотекознавства та інформацієзнавства" (вийшла друком у відомому видавництві "Marcel Dekker" у 2003 р.) вказується, що *acquisitions* — це "загальний термін, який вживається на позначення функції одержання для бібліотеки матеріалів, які складають бібліотечний фонд" [1, с. 76].

Тлумачний словник Американської бібліотечної асоціації (АБА) поняття *acquisition services* — дослівно "служба з комплектування" визначає як "Діяльність, пов'язану з одержанням бібліотечних матеріалів шляхом купівлі, обміну чи дарування, що включає бібліографічний пошук перед замовленням, замовлення та отримання матеріалів, опрацювання накладних та ведення необхідних, пов'язаних з цим документів" ("*Acquisition services. Activities related to obtaining library materials by purchase, exchange or gift, including preorder bibliographic searching, ordering and receiving materials, processing invoices, and the maintenance of the necessary records related to acquisitions*") [2, с. 3].

Якщо у цьому визначенні у центрі уваги — технологічний аспект, то у словнику "Dictionary for library and information science", укладеному Джоан Рейтц (J. Reitz), бібліотекарем одного з американських університетів, — переважною організаційний. За Д. Рейтц, *acquisitions* — це: "Процес відбору, замовлення та одержання матеріалів для бібліотечних чи архівних фондів шляхом придбання, обміну чи дарування, який може включати фінансові питання та переговори з зовнішніми агенціями, такими, як видавці, книготорговці та постачальники, з метою одержання ресурсів для задоволення потреб користувачів у найбільш економічний та швидкий спосіб" [3, с. 9].

У тезаурусі Американського товариства інформацієзнавства та інформаційної технології пропонується вживати складний термін *materials acquisitions* — "комплектування матеріалів" [4, с. 86]. Водночас не рекомендуються до використання терміни: *library acquisitions* — "комплектування бібліотеки" та *acquisitions (of materials)* — "комплектування (матеріалів)", у якому слово "матеріали" подається не як повноправна частина складного терміна "комплектування матеріалів", а лише як можливий додаток, що пропонується у дужках ("*materials acquisitions use for acquisitions (of materials), library acquisitions*") [4, с. 86].

Тезаурус відзначає, що вищим в ієрархії терміном щодо *materials acquisitions* ("комплектування матеріалів") є термін *collection development*, про який уже йшлося, тоді як підпорядкованими: *accessions* — "нові надходження", *approval plans* — "угоди про порядок розгляду (видань)", *gifts and exchanges* — "дарування та обміни", *materials claims* — "рекламації матеріалів", *materials orders* — "замовлення матеріалів", *subscriptions* — "передплата" [4, с. 86].

"Міжнародна енциклопедія з інформацієзнавства та бібліотекознавства" трактує термін *acquisitions* як "Операції з відбору, замовлення та отримання матеріалів для бібліотек. Включають фінансові питання та відносини з такими зовнішніми агенціями, як постачальники бібліотеки та видавці" (The operations involved in selecting, ordering and receiving materials for libraries. It includes budgeting and dealing with outside agencies such as library suppliers and publishers") [5, с. 6].

Отже, керуючись довідковими джерелами, можна стверджувати, що *acquisitions* є достатньо складним поняттям, яке увібрало купівлю, обмін та дарування, а також підпорядковані їм процеси: бібліографічний пошук перед замовленням, замовлення, отримання матеріалів, опрацювання накладних, ведення необхідних документів, фінансові питання, відносини з постачальниками та видавцями, у тому числі надсилання реклаमाцій, як результат відстеження надходжень до бібліотеки, укладання угод, передплату. Саме тому склалася практика передавання його значення через термін "комплектування", у тому числі й в "Англо-українському словнику-довіднику бібліотечно-інформаційної термінології" [6], хоча значення слова *acquisition* англійською мовою "надбання, придбання, здобуття". Розглянемо фаховий термін *acquisitions* докладніше.

Історично функція *acquisitions* (комплектування) у Сполучених Штатах Америки виконувалася в офісі керівника бібліотеки, а рутинні операції здійснювалися співробітниками її канцелярії [1, с. 76]. Відколи зросли обсяги фондів та бюджет на придбання, були впроваджені спеціалізовані відділи. Спочатку вони називалися *order departments* — "відділи замовлень" й здебільшого займалися лише купівлею, придбанням. Почасті такі відділи залишалися в окремих бібліотеках і пізніше. Нова назва, що прийшла на зміну — *acquisitions departments* — "відділи комплектування", означала додаткове навантаження, відповідальність за пошук та опрацювання дарувань, а також обмін виданнями з іншими установами [1, с. 76]. Тобто співробітники такого відділу відповідали вже за різні джерела комплектування на відміну від відділу замовлень.

До речі, у згаданій енциклопедії з бібліо- та інформацієзнавства, процес закупівлі (після того як відбувся *відбір* видання) ділиться на кілька етапів: 1) пошук на можливу наявність видання у фондах; 2) перевірка правильності бібліографічного опису; 3) замовлення видання та відстеження виконання; 4) одержання його, внесення змін до списку замовлень та подання накладних на оплату; 5) направлення видання у відділ каталогізації; 6) після його каталогізації видалення назви з файлу замовлень [1, с. 76].

У 80-ті рр. XX ст. М. Пенкейк (M. Pankake) спостеріг: "комплектування (*acquisitions*) відділилося від відбору у більшості бібліотек...; нині це технічна спеціальність" [7, с. 193]. Тоді ж на початку восьмидесятих років Ч. Осберн (C. Osburn) вказував на виділення *acquisitions*, як окремої спеціальності у низці спеціальностей з формування фондів. Відзначаючи недостатню увагу до такої дисципліни, як *collection development* — "розвиток (формування) фондів" у навчальних планах бібліотечних факультетів, Ч. Осберн зазначає, що мають бути усунені кілька важливих перешкод на шляху до усвідомлення важливості цієї дисципліни, серед яких і нездатність зрозуміти, що *розвиток фондів* включає прийняття рішень і планування, але не комплектування (*acquisitions*), що є окремою спеціальністю [8]. На зв'язок понять *acquisitions* та *collection development* вказував також Г. Кеннеді (G. Kennedy) [9].

Едвард Еванс (E. Evans) у відомій роботі, що витримала вже три видання, відокремлює *відбір* (*selection*) від *acquisitions**. Він вважає, що *acquisition work* — робота з одержання (здобуття, діставання) матеріалів для бібліотечного фонду шляхом купівлі, дарування чи через програми обміну починається тоді, коли видання вже відібране [10, с. 15]. Науковець називає цю роботу бізнесовою операцією, маючи на увазі, очевидно, процес купівлі. Після прийняття рішення про придбання видання, відповідний підрозділ розпочинає підготовку замовлення, вибір постачальника, оформлення одержання видань і їхню оплату [10, р. 16]. Водночас Е. Еванс нагадує, що *acquisitions* означає також одержання видань шляхом книгообміну чи дарування.

Процесом впровадження рішень, прийнятих при відборі, називає *acquisitions* також Х. Едельман (H. Edelman) [11, с. 34]. Визначаючи відмінність між поняттями й відповідно термінами *acquisitions* та *collection development*, Д. Каргілл та К. Каргілл (D. Cargille, K. Cargille) відносять до *collection development* (розвиток фондів) *відбір* того, що буде замовлено, тоді як прерогатива *acquisitions* визначити, в кого замовити матеріал [12, с. 44].

"Я буду вживати термін *acquisitions*, маючи на увазі функції бібліотеки щодо замовлення й одержання бібліотечних матеріалів у всіх форматах, включаючи періодичні й продовжувані видання", — у такому значенні вживає цей термін відомий фондознавець Росс Аткінсон (R. Atkinson) у одній зі своїх недавніх статей "Бібліотекар-комплектатор як діюча сила при переході до електронної бібліотеки" [13, с. 226]. Уточнення про періодичні видання, очевидно, знадобилося Р. Аткінсону тому, що їхній відбір і передплата може здійснюватися й безпосередньо відділами періодики [6, с. 76].

Acquisitions — це процес і система замовлення та одержання бібліотечних матеріалів після того, як вони були відібрані, — відзначає Пеггі Джонсон (P. Johnson) — бібліотекар з університету Міннесоти, автор та редактор кількох книг з управління, розвитку та опрацювання фондів, а також підготовки кадрів для роботи з фондами [14, с. 111]. У більшості середніх і великих бібліотек *відбір* (*selection*) і *acquisition* виконуються різними співробітниками, які можуть працювати в різних відділах чи підрозділах, — додає вона [14, с. 111]. Мається на увазі, що відбір може здійснюватися бібліотекарями структурних підрозділів, які

* У нашому розпорядженні є її друге видання [10].

формують свій фонд, а не співробітниками відділу комплектування або навіть викладачами, якщо це університетська бібліотека. До поняття *acquisitions* П. Джонсон відносить: розміщення замовлень, рекламу за недопоставлені видання, скасування передплати чи замовлення, одержання, опрацювання накладних, можливе включення також процесу оплати [14, с. 111].

Отже, наведених прикладів, вважаємо, достатньо, щоб констатувати, що терміну *acquisitions* у підсистемі "комплекткування" відводиться своє особливе місце. Він вживається на позначення технологічних та організаційних аспектів комплектування. Більшість авторів навіть *відбір* видань відокремлюють від нього.

Корисно окреслити коло термінів, підпорядкованих їм пов'язаних з терміном *acquisitions*, тобто тих, які складають його підсистему. Серед них основні: *purchasing* (купівля), *exchange* (обмін), *gift* (дарування), а також підпорядковані їм: *preorder bibliographic searching* (бібліографічний пошук перед замовленням), *ordering* (замовлення), *subscription* (передплата), *receiving materials* (отримання матеріалів), *accessions* (нові надходження), *processing invoices* (опрацювання накладних), *maintenance of the necessary records related to acquisitions* (ведення необхідних документів, пов'язаних з комплектуванням), *dealing with library suppliers and publishers* (відносини з постачальниками та видавцями), *materials claims* (рекламатії матеріалів), *approval plan* (угода про порядок розгляду (видань), *budgeting* (фінансові питання), *acquisition policy* (політика комплектування), *acquisitions budget* (бюджет на комплектування).

Усі перелічені терміни також, як правило, є багатоаспектними. Так, останній з них — "бюджет на комплектування" включає і контроль за коштами на придбання бібліотечних матеріалів з метою відстеження й недопущення їхньої перевитрати чи недовитрачання. З'являються нові варіанти складних термінів, приміром, *acquisitions management* (управління комплектуванням) [15]. Водночас майже вийшли зі вжитку терміни: картка замовлення, картотека замовлень, відділ замовлень та ін.

Характерною рисою сучасного комплектування є необхідність формування одночасно з друкованими виданнями електронних ресурсів. Якщо раніше важливим було співвідношення монографічних видань та періодики і в кількісному, і в фінансовому плані, то нині все більше рівень комплектування бібліотеки вимірюється співвідношенням друкованих та електронних матеріалів [16]. Вже йшлося про те, що виникло цілком нове поняття — онлайн-новий *доступ* й відповідно простежується тенденція від комплектування й володіння друкованими матеріалами до ліцензованого доступу до електронних ресурсів.

Безперечно, стосовно електронних ресурсів і купівля, і обмін та дарування, які становлять основу поняття *acquisitions*, а також розглянуті нами інші його складові — замовлення, отримання матеріалів, опрацювання накладних тощо зазнали суттєвих змін. Особливе сум'яття у бібліотекарів викликає те, що передплачується чи купується лише доступ до ресурсів, а самі вони не стають власністю бібліотеки.

Доступ чи власність (*access vs. ownership*) — статті на цю тему в американській фаховій періодиці почали з'являтися ще починаючи з 1975 р. Дискусія набрала сили наприкінці 80-х і особливо на початку 90-х рр. минулого століття. Так, вибрана бібліографія М. Пестайна (М. Pastine) 1997 р. налічує вже понад 360 публікацій з питань доступу чи володіння електронною інформацією [17]. Тоді багато авторів, серед них Дж. Оуенс (G. Owens), відзначали, що питання стоїть не: "доступ замість володіння", не заміна власності на ресурси доступом до них. Питання в тому, як об'єднати, сполучити доступ і зусилля зі збільшення купівельної спроможності та кращого обслуговування читачів [18].

Сучасні ж автори дилему *доступ* чи *володіння* нерідко вирішують на користь першого. "В електронну епоху обсяг [бібліотеки] — неважливий, що є вирішальним, так це доступ" [19, с. 254]. Комплектування "... не є більше створенням лише фізичного фонду. Значно важливіше є поняття забезпечення *доступу* до інформації. <...> Кінцевим результатом процесу розвитку фондів є забезпечення доступу до інформації незалежно від її формату чи місцезнаходження. Це поняття [доступу] поряд з побудовою фізичного фонду стає вирішальним у розвитку фондів", — пишуть у рекомендаціях для молодих бібліотекарів "Розвиток фонду для нових бібліотекарів: Поради з окопів" їхні автори, що представляють університети Невади та Південної Флориди [20, с. 402].

Характеризуючи наповнення поняття комплектування (*acquisitions*), слід також відзначити зміну процесу купівлі та формування ціни в останні роки. Одна з визначальних характеристик нинішньої ситуації є консолідація постачальників та видавців у кілька великих гравців. Фахон ввійшов до Ebsco; Academic Book Center, Blackwell Північно-американський та Blackwell у Великобританії перетворилися в одну компанію; Taylor and Francis та Elsevier поглинули багато менших видавництв, скуповуючи ринок друкованих видань та журнальний [16, р. 364]. Все це впливає на комплектування, адже на його ринку великі видавничі корпорації диктують ціну й нерідко коштів не вистачає на придбання видань від менших, незалежних видавництв.

Зміни до наповнення поняття *acquisitions* несподівано почали надходити також з організації технологічного процесу опрацювання книги та періодики. Вже наприкінці 80-х рр. XX ст. зміни стали настільки очевидними, що спричинили виникнення нових організаційних структур комплектування, зокрема у бібліотеках вищих навчальних закладів США [21]. Проте це був лише початок. У 2001 р. в університетській бібліотеці штату Міссісіпі, що обслуговує майже 15 тисяч студентів (з бюджетом на комплектування у 2,5 млн доларів на рік) було об'єднано відділи комплектування (*acquisitions*) та каталогізації в один — *bibliographic services* і створено групу *Cataloging-at-Point-of-Order* (каталогізація на етапі замовлення) зі співробітників обох колишніх відділів [22].

Справа в тому, що нова комп'ютерна технологія диктує свої вимоги й зумовлює те, що левова частка бібліографічного опису книги здійснюється на етапі її комплектування, а на етапі каталогізації залишається лише здійснити доповнення до опису, авторитетний контроль (там, де він існує) і додати предметні рубрики та індекс класифікації за Класифікацією Бібліотеки Конгресу та Десятьковою класифікацією Дьюї. Та й це стосується лише небагатьох найбільших бібліотек, які забезпечують оригінальну каталогізацію. Всі інші тільки копіюють готові електронні записи та прилаштовують їх до своїх умов чи вимог.

Бібліотекою Конгресу США також створене єдине управління (директорат) з комплектування та бібліографічного доступу ("*acquisition and bibliographic access directorate*"), який включає комплектування (підрозділи: фінансовий, афрозійський та заокеанський, англо-американський, європейський та латиноамериканський, періодики та продовжуваних видань) і каталогізацію (підрозділи: каталогізації з мистецтва та точних і природничих наук, поширення каталожних послуг, каталогізації перед публікацією (версток), каталогізаційної політики, Десятькової класифікації, каталогізації з історії та літератури, регіональної та кооперативної каталогізації та ін.) [23].

Ця ініціатива Бібліотеки Конгресу США була викликана прагненням підвищити ефективність праці шляхом удосконалення організації роботи з відбору, комплектування (*acquisitions*) та каталогізації. Мета — подати якомога повніший каталожний опис на етапі процесу відбору та комплектування (*acquisitions*), збільшити до мінімуму кількість

звернень до опису. Адже первинний опис видання до електронного каталогу здійснюється на етапі комплектування, потім до цього самого опису повертаються каталогізатори. А так менш кваліфіковані працівники відповідатимуть за описову каталогізацію, звільнивши професійних каталогізаторів для авторитетного контролю, присвоєнню предметних рубрик, індексів класифікації та опису електронних ресурсів.

Отже, традиційне наповнення поняття *acquisitions* знає змін. Частина традиційних обов'язків *acquisitions* змістилася до іншої функціональної зони — розвитку фондів і навіть, як бачимо, каталогізації. Втім незмінним поки що залишається забезпечення технологічних та організаційних аспектів процесу комплектування.

Список використаної літератури

1. Welch H. M. Acquisitions / Helen M. Welch // Encyclopedia of Library and Information Science. — New York ; Basel : Marcel Dekker, Inc., 2003. — Vol. 1. — P. 76—81.
2. The ALA Glossary of Library and Information Science / H. Young, ed., with the assistance of T. Belanger [et al.]. — Chicago : American Library Association, 1983. — XVI, 245 p.
3. Reitz J. M. Dictionary for library and information science / Joan M. Reitz. — Westport : CT ; London : Libraries Unlimited, 2004. — 788 p.
4. ASIS&T thesaurus of information science, technology, and librarianship / A. Redmont-Neal, M. M. K. Hlava, editors / American Society for Information Science and Technology. — 3rd ed. — Medford, N. J. : Information Today, Inc., 2005. — 255 p.
5. International Encyclopedia of Information and Library Science / ed. by J. Feather, P. Sturges. — 2nd ed. — London ; New York : Routledge, 2003. — 688 p.
6. Стрішенець. Н. В. Англо-український словник-довідник бібліотечно-інформаційної термінології / Надія Стрішенець ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — К. : [б. в.], 2004. — 329 с.
7. Pankake M. From book selection to collection management: Continuity and advance in the unending work / Pankake M. // Advances in librarianship. — 1984. — № 13. — P. 185—210.
8. Osburn C. B. Toward a reconceptualization of collection development / Osburn C. // Advances in Library Administration and Organization. — 1983. — № 2. — P. 175—198.
9. Kennedy G. A. The relationship between acquisitions and collection development / Kennedy G. A. // Library Acquisitions: Practice and Theory. — 1983. — Vol. 7, № 3. — P. 225—232.
10. Evans G. E. Developing library and information center collections / G. Edward Evans. — Littleton : Libraries Unlimited, 1987. — 443 p.
11. Edelman H. Selection methodology in academic libraries / Edelman H. // Library Resources and Technical Services. — 1979. — Vol. 23, № 1. — P. 33—38.
12. Cargille D. Sleeping with the enemy: the love/hate relationship between acquisitions and collection development / Cargille D., Cargille K. // Library Acquisitions: Practice and Theory. — 1996. — Vol. 20, № 1. — P. 41—47.
13. Atkinson R. The acquisitions librarian as change agent in the transition to the electronic library. (Learning from the Past) / Atkinson R. // Library Resources and Technical Services. — 2004. — Vol. 48, № 3. — P. 216—227.
14. Johnson P. Fundamentals of collection development and management / Peggy Johnson. — Chicago : ALA, 2004. — 342 p.
15. Wilkinson F. C. The complete guide to acquisitions management / Wilkinson F. C., Lewis L. K. — Westport : Libraries Unlimited, 2003. — 312 p.
16. Schmidt K. Past perfect, future tense: A survey of issues in collection development / Schmidt K. // Library Collections, Acquisitions and Technical Services. — 2004. — Vol. 28, № 4. — P. 360—372.
17. Pastine M. Ownership or access to electronic information: A selective bibliography / Pastine M. // Collection Management. — 1997. — Vol. 22, № 1/2. — P. 187—214.
18. Owens G. S. Making small beautiful: Access, ownership, and resources sharing outside the ARL / Owens G. S. // Journal of Library Administration. — 1994. — Vol. 20, № 1. — P. 59—75.
19. Clayton P. Updating conspectus for a digital age / Clayton P., Gorman G. E. // Library Collections, Acquisitions and Technical Services. — 2002. — Vol. 26, № 3. — P. 253—258.
20. Tucker J. C. Collection development for new librarians: Advice from the trenches / Tucker J. C., Torrence M. // Library Collections, Acquisitions, and Technical Services. — 2004. — Vol. 28, № 4. — P. 397—409.
21. Bryant B. The Organizational Structure of Collection Development / Bryant B. // Library Resources & Technical Services. — 1987. — Vol. 31, № 2. — P. 111—122.
22. Branton A. Mandate for change: merging acquisitions and cataloging functions into a single workflow / Branton A., Englert T. // Library Collections, Acquisitions and Technical Services. — 2002. — Vol. 26. — P. 345—354.
23. Organization chart. As of September 30, 2007 // Annual Report of the Library of Congress for the fiscal year ending September 30, 2007. — Washington : DC, 2008.

УДК 027.021(477.85-21)

Дарунки Науковій бібліотеці Чернівецького національного університету

З нагоди 600-річчя Чернівців представники офіційних делегацій подарували місту чимало оригінальних подарунків, що стануть експонатами майбутнього музею Чернівців. Без подарунків не залишилася й Наукова бібліотека Чернівецького національного університету. Зокрема, видавництво "Шкільна Рада" Українського консульства освіти в Нью-Йорку напередодні святкування 600-річчя міста прислало безцінний подарунок для кожної бібліотеки — книги.

Викладачам, студентам вищої школи, всім, хто зацікавиться питаннями "Шкільної Ради" при Українському конгресовому комітеті Америки адресована книга "Шкільна Рада 1953—2003", видана у Нью-Йорку в 2003 році. В ній подана історія Українського шкільництва в Америці, історія "Шкільної Ради", подано перелік учительських конференцій, розкрита їхня актуальність для української громади в США, можна ознайомитися зі Статутом "Шкільної Ради", з роботою Шкільнознавства в Нью-Йорку, Вашингтоні, Сакраменто, Каліфорнії, Огайо, Чикаго та ін. З цього видання ми дізнаємося, як упродовж п'ятдесяти років Школи Українознавства безупинно допомагають нашій громаді закріпити знання рідної мови, історії і куль-

тури новими поколіннями української молоді, яка живе далеко за межами Вітчизни.

"Ілюстративна історія України з додатком Нового періоду Історії України за роки від 1914 до 1919" Михайла Грушевського цікавить насамперед істориків. "Шкільна Рада" при УККА рекомендує цей підручник школам і курсам українознавства в Америці. Перевиданий він у видавництві "Шкільної Ради" в Нью-Йорку.

Для літературознавців, викладачів, студентів і всіх, хто захоплюється творчістю славетного М. Гоголя, 200-річний ювілей якого ми незабаром відзначатимемо, представлено працю Остапа Стромецького "Як творив Гоголь. Дослідження стилю, філософії, методів та розвитку персонажів", яка вперше вийшла друком у 1975 році у видавництві Алабамського університету, вдруге її випустило видавництво "Світ" Львівського національного університету в 1994 році, а в 2007 — Корпорація, Кліфтон видала з допомогою Комп'ютопринту третє видання.

Монографія є багатоаспектним дослідженням творчого шляху М. Гоголя, починаючи від "Вечорів на хуторі біля Диканьки" і закінчуючи "Мертвими душами". Аналізуються художні особливості оригінального стилю письменника, українська тематика його творів, джерела творчості, вплив